

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාව - 2012

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාවේ 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් ප්‍රකාශනය, ස්කන්ධය වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය හා වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 13(1) වගන්තිය හා 1972 අංක 11 දරන රාජ්‍ය කෘෂිකාර්මික සංස්ථා පනතේ 23 වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවේ ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. මුදල් පනතේ 14(2)(සී) වගන්තිය ප්‍රකාර සංස්ථාවේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතුයැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ISSAI 1000-1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පවත්වනු ලබන විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ.

1.4 මතය ව්‍යාචනය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවල ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනයේ, විස්තීර්ණ ආදායම් ප්‍රකාශනයේ හා හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනයේ සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනයේ වාර්තාගත වූ වාර්තාගත නොවූ හෝ විෂයයන් සහ මූලිකාංගවලට අදාලව කවර හෝ ගැලපීම් කිරීමේ අවශ්‍යතාවයක් තිබුණේදැයි තීරණය කිරීමට මට නොහැකිය.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 මතය ව්‍යාචනය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු හේතුවෙන් විගණන මතයක් සඳහා පදනමක් සැපයීමට ප්‍රමාණවත් සහ උචිත විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීමට මට නොහැකි විය. ඒ හේතු කොටගෙන මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මම මතයක් ප්‍රකාශ නොකරමි.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

පහත දැක්වෙන නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය ප්‍රකාශන වාර්තා කිරීමේ ප්‍රමිත 01 (SLFRS 01)

නව ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති (LKAS & SLFRS) වලට අනුකූල වෙමින් ප්‍රථම වරට යොදා ගැනීම අනුගමනය කරමින් සංස්ථාව විසින් 2012 වසරේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර තිබුණි. එහිදී මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය තුළ 2011 ජනවාරි 01 දිනට පැවති මූල්‍ය තත්ත්වය නිරූපනය කිරීමේදී, 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට විගණිත මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශේෂයන් සඳහා ගැලපීම් කර දැක්වීමේදී 2010 වසරේ විගණිත ගිණුම් ශේෂයන්ගෙන් වෙනස් වූ ශේෂයන් භාවිතා කොට ගණනය කිරීම් සිදුකර තිබුණි. මේ හේතුවෙන් සිදු කරන ලද නියැදි පරීක්ෂාවේදී වත්කම් රු.86,302,248 ක් වැඩියෙන්ද ප්‍රාග්ධනය හා සංචිත රු.4,976,680,762, ක් වැඩියෙන්ද, වගකීම් රු.180,508,271 ක් වැඩියෙන්ද පෙන්වුම් කර තිබුණි.

තවද 2011 දෙසැම්බර් 31 දිනට සංසන්දනාත්මක මූල්‍ය තත්ත්ව විස්තර පෙන්වුම් කිරීමේදී 2011 දෙසැම්බර් 31 දිනට පවතින ගිණුම් ශේෂයන් සඳහා ගැලපීම් කර පෙන්විය යුතු වූවත් 2011 දෙසැම්බර් 31 දිනට විගණිත ශේෂයන් වැරදි ලෙස යොදා ගනිමින් ගිණුම් පෙන්වීම සිදුකර තිබුණි. මේ හේතුවෙන් සිදු කරන ලද නියැදි පරීක්ෂාවේදී වත්කම් රු.741,386,166 ක් අඩුවෙන්ද ප්‍රාග්ධනය හා සංචිත රු.202,596,380 ක් වැඩියෙන්ද වගකීම් රු.983,773,825 ක් වැඩියෙන්ද පෙන්වුම් කර තිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 01

ආයතනික මූල්‍ය ප්‍රකාශන මගින් ආයතනික මූල්‍ය තත්ත්වය, මෙහෙයුම් කාර්යසාධනය සහ මුදල් ප්‍රවාහය පිළිබඳ සාධාරණ තොරතුරු ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවද මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ ස්කන්ධය වෙනස් වීමේ ප්‍රකාශනය තුළ 2012 වර්ෂයට අදාළව රු.30,126,630 ක්ද 2011 වර්ෂයට අදාළව රු.29,004,316 ක්ද හඳුනාගත නොහැකි ශේෂයන් ලෙස වාර්තා කර තිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 08

සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී සිදු වී තිබූ වටිනාකම රු.487, 253,726 ක් වූ වැරදි නිවැරදි කිරීම් අවසන් ගිණුම් අනුමත කිරීමට ප්‍රථම නිවැරදි කළ යුතු වුවද ඒ අනුව කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඈ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 12

ආදායම් බදු සම්බන්ධව හෙළිදරව් කළ යුතු ගිණුම්කරණ ලාභය හා බදු ලාභය අතර සබඳතාවය, අදාළ වන බදු අනුපාත, හඳුනා නොගත් බදු බැර හෝ අලාභ යනාදිය හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

(ඉ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 16

වලභන්දුව වතුයායට අයත් ඉඩම රජය විසින් ගැසට් නිවේදන මගින් වැවිලි සංස්ථාව වෙත පවරා ඇති බැවින් මෙම ඉඩමට අදාළ රු. 620,000,000 ක වටිනාකම රජයෙන් ලැබූ දායකයක් ලෙස දේපල පිරිසත හා උපකරණ යටතේ ගිණුම් ගත කිරීම වෙනුවට පසුගිය වර්ෂයේ ලාභයට ගැලපීම් කර තිබුණි.

(ඊ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 24

සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් සමඟ සිදුකළ ගනුදෙනු හෙළිදරව් කිරීමකින් තොරව වසර අවසන් දිනට පැවති ශේෂයන් පමණක් හෙළිදරව් කිරීම සිදුකර තිබුණි.

(උ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 40

ප්‍රාග්ධන අගය වැඩිවීමක් පවතින වත්කමක් හෝ කුලී ආදායමක් ඉපයීම සඳහා පවතින වත්කම් ආයෝජන වත්කම් වශයෙන් හඳුනාගත යුතු වුවත්, 2012 වර්ෂයේදී කුලී වශයෙන් රු.13,295,827 ක් ලැබී තිබූ ඉඩම් හා ගොඩනැගිලි වටිනාකම ආයෝජන වත්කම් වශයෙන් ගිණුම්ගත කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණු අතර ආයෝජන වත්කම් වලින් උපයන ලද කුලී ආදායම් සම්බන්ධව සිදු කළ යුතු අනාවරණයන් නිසි පරිදි සිදුකර නොතිබුණි.

(ඌ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති අංක 41

ආයතනය ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කර තිබුණද ඒ සම්බන්ධව හෙළිදරව් කළ යුතු ක්ෂය ක්‍රමවේදය, ඵලදායී ජීව කාලය හෝ ක්ෂය අනුපාතය යනාදිය හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

2.2.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ). නව ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුගත වීමේදී සිදු කරන ලද නැවත වර්ගීකරණ හා නැවත තක්සේරු කිරීම (Reclassification & Remeasurement) ඇතුළත් ශේෂ පිරික්සුමක් විගණනය සඳහා ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.
- (ආ). වතු ණයගැතියන්ගේ මුළු එකතුව වූ රු.64,099,286 කින් රු.47,537,071 ක් වූ ණයගැතියන් කපා හැර ඇති බවට අවසන් ගිණුම් වල සඳහන් වුවද ලෙජර් ගිණුම්වල අදාළ ගැලපීම් සිදුකර නොතිබුණි. කෙසේ වුවද, දීර්ඝකාලයක සිට පැවති ණය ශේෂවල අයකර ගැනීමේ හැකියාවන් පිළිබඳව විමර්ශනය කර නොතිබුණි.
- (ඇ). සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම වෙනුවෙන් පුද්ගලික ආයතනයක් වෙත ගෙවිය යුතු රු.480,000 ක මුදල ගිණුම්ගත කර නොතිබුණි.

- (ඇ). ටෙන්ඩර් තැන්පතු නැවත ගෙවීමේදී ගෙවිය යුතු මුදල නිශ්චිතව තහවුරු කර නොගෙන ගෙවීම් කිරීම හේතුවෙන් ටෙන්ඩර් තැන්පතු ගිණුමේ රු.1,977,077 ක අසාමාන්‍ය හර ශේෂයක් පෙන්වුම් කෙරිණි.
- (ඉ). වැට් බදු රු.324, 000 ක් අදාළ ආදායමක් ලෙස ගිණුම්ගත කිරීම හේතුවෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ ලාභය එම ප්‍රමාණයෙන් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ඊ). ක්ෂය ප්‍රතිපත්තිය අනුව මිලදී ගත් දින සිට වත්කම් ඉවත් කරන දින දක්වා පමණක් ක්ෂය කරන බවට සඳහන් වූවද ආයතනය විසින් සමාලෝචිත වසරේ අවස්ථා කිහිපයකදී මිලදී ගෙන තිබුණු පිරිවැය රු.4,446,990 ක් වූ වත්කම් සඳහා සම්පූර්ණ වර්ෂය වෙනුවෙන් ක්ෂය වීම් ගණනය කර තිබුණි.
- (උ). 2011 වසරේදී සංස්ථාව විසින් වන කළමනාකරණ වාර්තාවක් පිළියෙල කිරීම වෙනුවෙන් දරන ලද රු.1,645,340 ක මුදල විලම්බිත වියදමක් සේ හඳුනාගෙන ගිණුම්ගත කරමින් ජංගම නොවන වත්කම් ලෙස අවසන් ගිණුම් තුළ නිරූපණය කර තිබූ නමුත් එම වියදම ලියාහැරීමේ ප්‍රතිපත්තියක් හඳුනාගෙන ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.
- (ඌ). රංගල වතුයායේ 2012 වර්ෂයේ ආරම්භක ශේෂ ඉදිරියට ගෙන ඒමේදී ප්‍රධාන කාර්යාලීය ජංගම ගිණුමෙහි ආරම්භක ශේෂය රු.276,790 ක් වැඩියෙන්ද, කසළ තේ ගිණුම රු.15,000 ක් අඩුවෙන්ද, වෙනත් ණය හිමියෝ රු.261,791 කින්ද වැඩියෙන් පෙන්වුම්කර තිබුණි.
- (එ). හෙයාපාර්ක් වතුයායේ උසාවි නියෝග මත සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදල හා සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් වශයෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ දෙසැම්බර් 31 දිනට ගෙවා තිබූ රු.16,141,130 ක් වූ මුදල වගකීම් වලට එරෙහිව ගිණුම්ගත කිරීම වෙනුවට වෙනමම වත්කම් ගිණුමක් යටතේ වාර්තා කොට ශේෂ පත්‍රයෙහි ජංගම වත්කම් ලෙස පෙන්වා තිබුණි.
- (ඒ). ගෝමර වතුයායේ වත්කම් වලට අදාළ ක්ෂය ගිණුම්ගත කිරීමේදී වර්ෂය ආරම්භයේදී පිළියෙල කරනු ලබන ඇස්තමේන්තුගත දත්තයන් අනුව ගිණුම්ගත කිරීම් සිදු කරනු ලබන අතර වර්ෂය තුළ ස්ථාවර වත්කම් හි සිදුවන වෙනස්කම් පදනම් කර ගනිමින් ක්ෂය වීම් ගණනය කිරීම සිදු කරනු නොලබයි. තවද වසර අවසානයේදී හෝ සත්‍ය ක්ෂය වීම් ප්‍රමාණය ගණනය කොට ක්ෂය සඳහා උන වෙන්කිරීම හෝ අධි වෙන්කිරීම හඳුනා ගනිමින් ගිණුම්ගත කිරීමට වතුයාය කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඔ). 2009-2010 වර්ෂයන්හි වතුයායන් තුළ ක්‍රියාත්මක කරන ලද සමාලෝචිත වර්ෂය වන විට කාලය තුළ නිමකර තිබූ විවිධ ව්‍යාපෘති පිරිවැය රු.1,616,396 ක් තවදුරටත් කෙරීගෙන යන වැඩ ලෙස දක්වා තිබුණි.
- (ඕ). ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම් තුළ අන්තර්ගත රු.3,312,160,200 ක් වූ දැව වගාවේ වටිනාකම ලබා ගැනීම සඳහා 2009 වසරේදී දැව වගාව පිළිබඳව සිදු කරන ලද සමීක්ෂණයකදී අනාවරණය වූ දැව ගස් පිළිබඳව තොරතුරු අනුව ගස් 162,346 පැවතිය යන්න යොදා ගෙන තිබුණද ඒ තුළ වතුයායන් තුළ පවතිනු ලබන ආර්ථිකමය වටිනාකමක් සහිත සියළුම ගස් අන්තර්ගත වී නොතිබුණි.
- (ක). ඉතිරිකිරීමේ ගිණුමක මුදල් රු.186,994 ක් සංස්ථාවේ ජංගම ගිණුම වෙත 2012 මැයි මාසයේදී මාරු කර තිබුණද, මෙම මුදල් ප්‍රමාණය වෙනත් ආදායම් ලෙස ගිණුම්ගත කර

නිවුණු අතර අදාල ඉතිරි කිරීමේ තැන්පතුව පොත් තුලින් ඉවත් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.2.3 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත සඳහන් විෂයයන් සඳහා අදාල සාක්ෂි ඉදිරිපත් නොවීම නිසා ඒවා සතුටුදායක ලෙස සන්නිරීක්ෂණය කිරීමට හෝ පිළිගැනීමට නොහැකි විය.

ගිණුම්වල විස්තරය	වටිනාකම රු.	ඉදිරිපත් නොකළ සාක්ෂි
(අ) ජීව විද්‍යාත්මක වත්කම්	3,437,403,222	විධිමත් යාවත්කාලීන කරන ලද ගස් තොග ලේඛන
(ආ) පාරිතෝෂික සඳහා වෙන්කිරීම	193,684,554	ගණනය කිරීමේ උපලේඛන
(ඇ) ස්ථාවර වත්කම්	759,138,842	උපලේඛන, ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය, තොග සමීක්ෂණ වාර්තා, හිමිකම් සහතික
(ඈ) ණයගැතියෝ	20,882,430	ණයගැති උපලේඛන, වයස් විශ්ලේෂණය, ණයගැති ශේෂ සනාථ කිරීම්
(ඉ) ණයහිමියෝ	422,482,785	ණයහිමි උපලේඛන, වයස් විශ්ලේෂණය, ශේෂ සනාථ කිරීම්
(ඊ) උපදේශන ගාස්තු	60,000	උපදේශකයා තෝරාගත් පදනම, උපදේශකයා සමඟ එලඹී ගිවිසුම, උපදේශකයාගෙන් ලබා ගත් සේවාවන් පිළිබඳ තොරතුරු.

2.3 නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් නීති රීති රෙගුලාසිවලට අනුකූල නොවීම් අනාවරණය විය.

නීතිරීති රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණ වලට යොමුව	අනුකූල නොවීම
(අ) 1958 අංක 15 දරන සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් පනත	එක් එක් මාසය සඳහා වූ දායක මුදල් ඊළඟ මාසය අවසන් වීමට පෙර සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට ප්‍රේෂණය කළ යුතු වුවත්, ප්‍රධාන කාර්යාලයේ හා වතු අංශයේ සේවක අර්ථසාධක දායක මුදල් රු.433,053,602 ක් ප්‍රේෂණය කර නොතිබුණි.

(ආ) 1980 අංක 46 දරන සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදල් පනත එක් එක් මාසය සඳහා වූ දායක මුදල් ඊළඟ මාසය අවසන් වීමට පෙර සේවා නියුක්තිකයන්ගේ භාරකාර අරමුදලට ප්‍රේෂණය කළ යුතු වුවද වතු අංශයේ සේවකයන් වෙනුවෙන් වූ දායක මුදල් රු.30,354,874 ක් ප්‍රේෂණය කර නොතිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මුදල් රෙගුලාසි සංග්‍රහය

I. මුදල් රෙගුලාසි 103(I) 104(4)

අලකොල්ල තේ කර්මාන්තශාලාව ගිනිගෙන විනාශ වීම සම්බන්ධව පොලීසියට පැමිණිලි කර අදාළ පැමිණිල්ලේ පිටපතක් විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබූ අතර, අදාළ වාර්තාවේ අවස්ථාවෝචිතව ඇතුළත් කළ යුතු කරුණු ඇතුළත් කර නොතිබුණි.

II. මුදල් රෙගුලාසි 110

සිදුවන හානි සම්බන්ධව තොරතුරු ඇතුළත් ලේඛනයක් නඩත්තු කර නොතිබුණි.

III. මුදල් රෙගුලාසි 139(1)

ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථා ප්‍රධාන කාර්යාලයට අයත් රු.4,635,636 ක් වටිනා වවුචර්පත් 14 ක් සහතික කිරීමකින් තොරව ගෙවීමට ඉදිරිපත් කර තිබුණි.

IV. මුදල් රෙගුලාසි 139(4)

අවස්ථා 32 කදී එකතුව රු.3,495,230 ක් වූ ගෙවීම් සම්බන්ධයෙන් කුවිතාන්සි ලබා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

V. මුදල් රෙගුලාසි 371 (ඇ)

අවස්ථා 21 ක දී එකතුව රු.102,215 ක් වූ තත්කාර්ය අතුරු අග්‍රිම මාණ්ඩලික නොවන නිලධාරීන්ට ලබා දී තිබුණි.

2.4. ප්‍රමාණවත් අධිකාරී බලයකින් තහවුරු නොවූ ගණුදෙනු

 සංස්ථාවේ ලෙජර් ගිණුම්වල දක්වා තිබූ එකතුව රු.29,271,190 ක් වූ වත්කම් පොත්වලින් ඉවත් කිරීම සඳහා අනුමැතිය ලබා ගැනීමකින් තොරව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රඳවාගත් ලාභ ශේෂයට එරෙහිව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගැලපීම් කර තිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා ආයතනයේ මෙහෙයුම් කටයුතු වලින් රු.1,046,935,245 ක අතිරික්තයක් වූ අතර, ඊට ප්‍රතිරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ රු.131,672,590 ක උනන්දුවක් විය. ඒ අනුව ඉකුත් වර්ෂය හා සැසඳීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේදී රු.1,178,607,835 ක මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ වර්ධනයක් දක්නට ලැබුණි. 2012 වසරේදී දැව වගාවේ සාධාරණ අගය රු.667,344,420 කින් ඉහළයාම හා රු.487,253,726 ක පාරිතෝෂික නිවැරදි කිරීම ,ගැලපීම් කිරීම මෙම මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයේ වර්ධනය සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ). සංස්ථාව මගින් පාලනය කරනු ලබන වතුයායන් 11 කට අදාළව 2012 වසරේ හෙක්ටයාරයක නිමි තේ අස්වැන්න කිලෝග්‍රෑම් 274 සිට 862 ක් දක්වා පරාසයක විය. මාතලේ, මහනුවර ප්‍රදේශයන්ට අදාළව හෙක්ටයාරයක සාමාන්‍ය නිමි තේ අස්වැන්න වන කිලෝග්‍රෑම් 1663 පමණ ප්‍රමාණය සමඟ සැසඳීමේදී සංස්ථාවෙහි වතුයායන්හි මෙහෙයුම් කටයුතුවල කාර්යක්ෂමතාවය හා සම්පූර්ණතාවය ඉතා පහළ මට්ටමකට පැමිණ ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ). සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාළව සංස්ථාව මගින් පාලනය කරනු ලබන වතුයායන්හි තේ කිලෝවක නිෂ්පාදන පිරිවැය හා ශුද්ධ විකුණුම් අගය සැසඳීමේදී නිමි තේ කිලෝවක දායකය සෘණ 7 සිට සෘණ 227 දක්වා විය.

(ඇ). ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාවේ වතුයායන්හි තේ කිලෝවක ශුද්ධ විකුණුම් වටිනාකම රු.241 ත් රු.300 ත් දක්වා වූ පරාසයක පැවතියදී ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය වැවිලි සංස්ථාවේ වතුයායන් පිහිටි මාතලේ හා මහනුවර දිස්ත්‍රික්ක අයත් කලාපයේ (Western medium Elevation) කර්මාන්තශාලා කිහිපයක 2012 වසරේ සාමාන්‍ය මිල මට්ටම් පහත පරිදි විය.

කර්මාන්තශාලාව	2012 තේ කිලෝග්‍රෑම් 1 ක සාමාන්‍ය මිල
-----	-----
	රු.
මෙල්ෆර්ට් (Melfort)	477.77
ක්‍රයිහෙඩ් (Craighead)	476.57
ඉම්බුල්පිටිය (Imbulpitiya)	438.95
කැටබුලා (Kataboola)	429.45
ගලමුදුන (Galamuduna)	423.87
කැනිල්වර්ත් (Kenilworth)	405.43

මේ අනුව පෞද්ගලික වතුයායන් වලට සාපේක්ෂව සංස්ථාවේ වතුයායන්හි ශුද්ධ විකුණුම් මිල පහත මට්ටමක පවතින බව නිරීක්ෂණය විය.

- (ඇ) පසුගිය වර්ෂ දහයක පමණ කාලසීමාව තුළදී තේ නිෂ්පාදනයේ පසුබෑමක් පෙන්නුම් කරන අතර 2003 වසර හා සැසඳීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේ නිෂ්පාදනය සියයට 36 කින් පහළ බැස තිබුණි. නියමිත පරිදි පොහොර නොයෙදීම හා නිසි වගා නඩත්තුව සිදු නොවීම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වී තිබුණි.

4.2 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) මිඩ්ලන්ඩ් වතුයායේ බඹරගල කොටසෙහි පිහිටි ගස් 88 ක් රු.2,805,000 කට විකුණා ඉවත් කිරීමේදී නිසි අධීක්ෂණයක් සිදුකර නොතිබුණි. මේ හේතුවෙන් හෙලන ලද ගස්වල උස හා වට ප්‍රමාණය ලේඛනගත කර නොතිබීම, කපන ලද ගස් අංක එම මුලෙහි විධිමත්ව සටහන් නොකිරීම, කැපීමට තෝරා ගන්නා ලද ගස් කැපීමෙන් තොරව ක්ෂේත්‍රයෙහි ඉතිරි වීම හා කැපීම සඳහා සලකුණු නොකරන ලද ගස් කැපීම යනාදී අක්‍රමිකතාවන්ට ලක්ව තිබුණු බවට අනාවරණය විය.
- (ආ) තේ කර්මාන්තයේ පිළිගත් සම්මතයන්ට අනුව තේ දළ ක්ෂේත්‍ර බර හා කර්මාන්තශාලා බර අතර විචලනය සියයට 3 ක පමණ මට්ටමකට වඩා අඩු මට්ටමක පැවතිය යුතු වේ. 2012 වසරට අදාළව ඕපල්ගල වතුයායේ සිදුකරන ලද නියැදි පරීක්ෂාවට අනුව තේ දළවල ක්ෂේත්‍ර බර හා කර්මාන්තශාලා බර අතර විචලනය සියයට 5.8 සිට සියයට 8.5 ක් දක්වා විය.
- (ඇ) සංස්ථාවේ වන වගාව සම්බන්ධව ප්‍රතිපත්තියක් සකස්කර ගැනීම සඳහා කොළඹ විශ්වවිද්‍යාලය මගින් රු.1,645,340 ක් වැය කර “වන කළමනාකරන වාර්තාවක්” සකස් කරගෙන තිබුණද එම වාර්තාවේ කරුණු කිසිවක් ක්‍රියාත්මක කර නොතිබුණි.
- (ඈ) අලකොල්ල වතුයායේ තේ කර්මාන්තශාලාව ගිනි ගැනීමට අදාළව 2012 ජූලි 06 දිනැති මූලික විමර්ශන වාර්තාව මගින් ගිනිගත් තේ කර්මාන්තශාලාවේ යන්ත්‍රෝපකරණ ඇතුළු භාණ්ඩ වල පිරිවැය රජයේ තක්සේරු නිලධාරියෙකු මගින් තක්සේරු කළයුතු බවට යෝජනා කර තිබුණද මේ සඳහා කිසිදු පියවරක් ගෙන නොතිබුණි. තවද අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩල අනුමැතිය ලබා නොගෙන හා විධිමත් මිල කැඳවීමකින් තොරව කර්මාන්තශාලාවේ සුන්බුන් යකඩ කපා ඉවත් කිරීම වෙනුවෙන් 2012 අගෝස්තු 23 දින පුද්ගලික ආයතනයක් වෙත රු.720,000 ක් ගෙවා තිබුණු අතර, විගණන දිනය වූ 2014 අප්‍රේල් 21 දින වන විටත් කපා නිමකළ යකඩ තොගය විකිණීමට ආයතනයේ කළමනාකරණය අපොහොසත් වී තිබුණි.
- (ඉ) ගෝමර වතුයායේ තේ කර්මාන්තශාලාවට සපයා ඇති විදුලිය භාවිතා කරමින් වතු කාර්යාලය, වතු අධිකාරී නිල නිවාස, සහකාර වතු අධිකාරී නිල නිවාස හා කාර්ය මණ්ඩල නිල නිවාස සඳහා විදුලිය ලබාගෙන තිබුණු අතර මේ හේතුවෙන් වතුයායේ ගෘහස්ත පරිභෝජනයන් වෙනුවෙන්ද වාණිජ රේඛය මත විදුලිය ගාස්තු වශයෙන් රු.1,361,290 ක් සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී ගෙවා තිබුණි.

- (ඊ) සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයේදී ගෙවිය යුතු සේවක පාරිතෝෂිත මුදල රු.172,034,294 ක් විය.
- (උ) මණ්ඩලය මගින් ගෙවිය යුතු එකතු කළ අගය මත බදු රු.301,660 ක් කුලී ආදායම් ඉපයීමේදී තම ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් රැස්කරගෙන තිබුණද අදාළ බදු දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ප්‍රේෂණය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.තවද ත්‍රෛමාසිකව යැවිය යුතු වන වැට් බදු වාර්තා දේශීය ආදායම් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත යැවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ඌ) වලභන්දුව වතුයායට අයත් ඉඩමෙන් කොටසක අනවසර පදිංචිකරුවන් 110 දෙනෙකු අත්පත් කරගෙන තිබූ අතර අක්කර 25 ක කොටසක් විධිමත් අනුමැතියකින් තොරව පෞද්ගලික සමාගමකට ඉඩම් ප්‍රතිසංස්කරණ කොමිෂන් සභාව විසින් ලබාදී තිබුණි.
- (එ) ගැසට් නිවේදන වලින් සංස්ථාවට පවරා ඇති ඉඩම්වලින් හෙක්ටයාර 11,915 ක ප්‍රමාණයක ඉඩම් සන්නකයෙන් බැහැරවීම පිළිබඳව පරීක්ෂාකර ක්‍රියාමාර්ග ගෙන නොතිබුණි.
- (ඒ) ලෙජර් ගිණුම්වල දක්වා තිබූ රු.1,933,044 ක් වූ හඳුනා නොගත් ශේෂය හඳුනා ගැනීමකින් තොරව ශේෂ පත්‍රයේ අක්‍රීය ගිණුම් වශයෙන් දක්වා තිබුණි.

4.3 නිෂ්ක්‍රීය හා ඌන උපයෝජිත වත්කම්

භාගල වතුයාය සතු තේ කර්මාන්ත ශාලාව හා විවිධ ක්ෂේත්‍රයන්හි පිහිටි නිල නිවාස 11 ක් භාවිතයෙන් හා නඩත්තුවකින් තොරව විනාශ වීමට ඉඩහැර තිබුණි.

4.4 හඳුනා ගන්නා ලද පාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) කැලැබොක්ක, මීඬලන්ඩ්, ගෝමර, හුන්තස්ගිරිය, ගල්පිල්ල, අලකොල්ල, යන වතුයායන්ට අයත් විදුලි බිල්පත් කලට වෙලාවට ගෙවීමට කටයුතු නොකිරීම හේතුවෙන් පොලී ලෙස රු.282,678 ක අමතර මුදලක් ගෙවීමට 2012 වසරේදී සංස්ථාවට සිදු වී තිබුණි.
- (ආ) අලකොල්ල වතුයායේ තේ කර්මාන්තශාලාව 2012 මැයි 25 දින ඇති වූ ගින්නෙන් විනාශයට පත්ව තිබුණු අතර එහිදී විනාශයට පත්වූ තේ තොගයේ වටිනාකම රු.4,550,377ක් ද අමු තේ දළවල වටිනාකම රු.327,285 ක් ද, දර රු.98,314 ක් ද හා කඩදාසි මලු රු.140,599 ක් ද විය.

5. ගිණුම් කටයුතුභාවය හා යහපාලනය

5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන ඉදිරිපත් කිරීම

2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව ගිණුම් වර්ෂය අවසන් වී දින 60 ක් ඇතුළත වාර්ෂික ගිණුම් විගණකාධිපති වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු වුවද සංස්ථාව විසින් 2012 වර්ෂයේ ගිණුම් ඉදිරිපත් කර තිබුණේ 2015 මැයි 06 දිනදී ය.

5.2 සංයුක්ත සැලැස්ම

2009 -2013 දක්වා වූ සංයුක්ත සැලැස්ම පිළියෙල කර තිබුණද ආයතනික මූල්‍ය තත්ත්වය අයහපත් වීම හේතුවෙන් එම සැලසුම් බොහොමයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නොහැකි වී තිබුණි.

5.3 ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

සමාලෝචිත වර්ෂයේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම සංයුක්ත සැලැස්මට සමගාමීව ක්රියාත්මක කර නොතිබුණි.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු වරින්වර සභාපතිවරයාගේ අවධානයට යොමු කරන ලදී. පහත දැක්වෙන පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතු වේ.

- (අ) වාහන පාලනය
- (ආ) ස්ථාවර වත්කම් පාලනය
- (ඇ) ගිණුම්කරණය
- (ඈ) ණයගැති හා ණයහිමි පාලනය
- (ඉ) කාර්යය මණ්ඩල පාලනය